

AANGETEKEND

Provincie Overijssel
Team vergunningen
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

Vooruit per e-mail: @overijssel.nl

Datum	Drunen, 9 september 2025
Onze referentie	D2025043
Uw referentie	Z2025-00006701 D2025-00038721
Inzake	 Provincie Overijssel (V5) motivering zienswijze en verzoek om informatie

Geachte , ,

- Op 15 augustus 2025 heb ik namens en op wonende aan de , een pro forma zienswijze ingediend tegen het ontwerpbesluit Wet natuurbescherming van Gedeputeerde Staten van Overijssel (hierna: GS) van 24 juni 2025 met kenmerk 2022-013018. Bij schrijven van 27 augustus 2025 heeft u cliënten gedurende twee weken in de gelegenheid gesteld om de motivering van hun zienswijze in te dienen. Hierbij, en dus tijdig, dien ik namens cliënten de motivering van hun zienswijze in.
- Het ontwerpbesluit schiet ernstig tekort. Er is ten onrechte niet getoetst aan de relevante toetsingscriteria zoals die uit de rechtspraak volgen, terwijl GS zich terdege bewust zijn van die rechtspraak. Daarbij wordt onder andere gedoeld op de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) van 18 december 2024, 4 september 2024, 6 maart 2024, 7 september 2022, 24 november 2021 en 29 mei 2019. Ook is ten onrechte niet aan het additionaliteitsvereiste getoetst. Ten onrechte is geen passende beoordeling opgesteld. Verder zijn meerdere 'stikstofbronnen' ten onrechte niet meegenomen, waardoor de beoogde situatie en de stikstofdepositie fors zijn onderschat. Het project zal de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden aantasten. De aangevraagde natuurvergunning moet daarom worden geweigerd.

1. Inleiding

- Groen Gas Goor B.V. (hierna: GGG) betreft een co-vergistingsinstallatie gevestigd aan de in Het bedrijf accepteert en verwerkt dierlijke meststoffen en coproducten en verwerkt deze in de vergisters.

4. GGG heeft op 3 oktober 2022 een aanvraag voor een vergunning zoals bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb respectievelijk natuurvergunning) bij GS ingediend. GS zijn gezien het ontwerpbesluit voornemens om de natuurvergunning te verlenen. Cliënten zijn het daar niet mee eens en lichten dat hierna toe.

2. Stukken

5. Bij het ontwerpbesluit behoort als bijlage 3 een situatietekening van 1 juli 2024, laatst gewijzigd op 15 juli 2024. Tussen de stukken zit echter ook een situatietekening van 26 augustus 2022. Onduidelijk is hoe beide tekeningen zich ten opzichte van elkaar verhouden en waarom de tekening van 26 augustus 2022 bij de stukken is gevoegd.
6. Verschillende stukken maken onderdeel uit van het ontwerpbesluit, waaronder de 'toelichting bij aanvraag vergunning Wnb Groen Gas Goor B.V.' van 4 september 2024 (hierna: toelichting bij de aanvraag). In de toelichting bij de aanvraag wordt verwezen naar verschillende bijlagen. Deze bijlagen zijn echter grotendeels niet in de ter inzage gelegde stukken opgenomen en kunnen dus niet door cliënten worden beoordeeld. Het gaat om de volgende bijlagen bij de toelichting.
 - a. Bijlage A is een plattegrondtekening van 17 juli 2024. Er is geen tekening van die datum.
 - b. Bijlage B is een tekening gevels en dwarsdoorsneden van 27 september 2022. Er is geen tekening gevels en dwarsdoorsneden van die datum. De tekening met het genoemde kenmerk (K22-0584-001) is überhaupt geen tekening gevels en dwarsdoorsneden.
 - c. Bijlage D is een toelichtende stikstofdepositie van 25 juli 2024 met kenmerk N21810281.N03a. Er is geen toelichtende stikstofdepositie van die datum en met dat kenmerk.
 - d. Bijlagen D1, E1 en E2 zien op drie verschillende AERIUS-berekeningen. Al deze AERIUS-berekeningen zijn geen onderdeel van de stukken en zijn niet ter inzage gelegd.
 - e. Bijlage N ziet op 'AERIUS-berekeningen emissiebronnen uittreedhoogte'. Onduidelijk is om welke AERIUS-berekeningen (datum en kenmerk) dat gaat. De AERIUS-berekeningen lijken geen deel uit te maken van de stukken en niet ter inzage te zijn gelegd.
7. Voor zover in de toelichting naar AERIUS-berekeningen wordt verwezen, is het de vraag hoe deze zich verhouden ten opzichte van de AERIUS-berekeningen die als bijlagen 1 en 2 bij het ontwerpbesluit behoren. Gelet op de kenmerken van de verschillende berekeningen is duidelijk dat het om verschillende berekeningen gaat. In zoverre lijkt het ontwerpbesluit daarom innerlijk tegenstrijdig. Dit kunnen cliënten echter niet (verder) beoordelen, omdat – zoals gezegd – de AERIUS-berekeningen bij de toelichting bij de aanvraag niet ter inzage zijn gelegd.

8. Naast de toelichting bij de aanvraag maakt ook de 'notitie berekening stikstofdepositie' van [REDACTED] van 22 oktober 2024 (hierna: notitie van [REDACTED] onderdeel uit van het ontwerpbesluit. In de toelichting op de aanvraag wordt verwezen naar een andere notitie. Omdat ook die toelichting onderdeel uitmaakt van het ontwerpbesluit, is het ontwerpbesluit in zoverre innerlijk tegenstrijdig. Daarnaast wordt in de notitie van [REDACTED] verwezen naar bijlagen. Onduidelijk is wat die bijlagen zijn. De bijlagen lijken geen deel uit te maken van de ter inzage gelegde stukken en kunnen dus niet door cliënten worden beoordeeld.
9. Veel stukken zijn dus niet ter inzage gelegd. Daardoor is de terinzagelegging onvolledig en kunnen cliënten het ontwerpbesluit niet volledig beoordelen. Cliënten verzoeken u om de ontbrekende stukken alsnog zo spoedig mogelijk toe te sturen. Cliënten behouden zich het recht voor om hun zienswijze na ontvangst van de ontbrekende stukken aan te vullen.
10. Daarnaast is in de 'Toelichting bij aanvraag vergunning Wnb Groen Gas Goor B.V.' van 4 september 2024 (op blz. 5) ten onrechte en zonder enige grondslag informatie geweigerd. Die informatie moet alsnog kenbaar worden gemaakt.
11. Voor de goede orde wordt verder opgemerkt dat in het ontwerpbesluit staat vermeld dat bijlage 1 een verschilberekening is. Dat klopt niet, dat is namelijk een berekening van de beoogde opzet.

3. Toetsingskader

12. In het ontwerpbesluit staat aan welke kaders de vergunningaanvraag is getoetst. Onderdeel daarvan is de Beleidsregel Natuur Overijssel (hierna: Beleidsregel). Het toetsingskader is ontoereikend en niet in overeenstemming met het geldende toetsingskader zoals dat (mede) uit de rechtspraak volgt. Van belang daarvoor is voornamelijk de volgende rechtspraak.
 - a. Extern salderen mag alleen als mitigerende maatregel worden betrokken als, kort gezegd, wordt voldaan aan het additionaliteitsvereiste (ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603, ABRvS 24 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2627 e.a.).
 - b. Salderen met onderdelen van een milieutoestemming die feitelijk niet zijn gerealiseerd, is niet mogelijk (ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923, ro. 19.4-19.5).
 - c. Salderen met onderdelen van een milieutoestemming die feitelijk zijn gerealiseerd maar structureel niet meer in gebruik zijn, is niet mogelijk, tenzij hervatting van de milieuvergunde activiteit zonder natuurvergunning kan (ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923, ro. 19.4-19.5).
 - d. Alle vergunningen en/of milieutoestemmingen van de saldogever moeten zijn ingetrokken (zie bijv. ABRvS 6 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:951, ro. 78-78.2).
 - e. Er mag niet (zonder meer) worden uitgegaan van de ammoniakemissiefactoren zoals die voor emissiearme stalsystemen zijn vastgelegd, omdat uit diverse wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat de stikstofuitstoot uit emissiearme

stallen waarschijnlijk hoger is dan waarvan bij de vastgestelde emissiefactoren wordt uitgegaan (zie bijv. ABRvS 7 september 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2577, 2622 en 2624 en ABRvS 4 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3356, 3569 en 3570).

13. De omstandigheid dat GS zich terdege bewust zijn van deze rechtspraak, maar deze niet in het ontwerpbesluit hebben betrokken, is zorgelijk en uiterst kwalijk, geeft – mede gelet op de druk van Provinciale Staten op GS ten aanzien van GGG – blijk van vooringenomen handelen en is in strijd met verschillende algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel zoals bedoeld in de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).
14. Dat GS ten onrechte niet de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024 in het ontwerpbesluit hebben betrokken, blijkt ook uit de overweging in het ontwerpbesluit dat een passende beoordeling niet noodzakelijk zou zijn in gevallen waarin “de stikstofdepositie niet toeneemt ten opzichte van de milieuvergunde situatie op het tijdstip van aanwijzing van een beschermd gebied” (blz. 11-12 ontwerpbesluit).
15. Doordat in het ontwerpbesluit niet is getoetst aan het volledige toetsingskader, is het ontwerpbesluit in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb. Bovendien is het ontwerpbesluit daardoor in strijd met artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8, eerste en derde lid, van de Wnb. Doordat niet aan het volledige toetsingskader is getoetst, is namelijk geen passende beoordeling vastgesteld waarin de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet zal aantasten. De aangevraagde natuurvergunning kan daarom niet verleend worden. Dit wordt hierna verder toegelicht.

4. Additionaliteitsvereiste

16. Het bedrijf heeft geen referentiesituatie en veroorzaakt stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Het bedrijf heeft daarom een natuurvergunning nodig en daarvoor moet een passende beoordeling worden opgesteld. Het bedrijf probeert een natuurvergunning te verkrijgen op basis van extern salderen. Het ontwerpbesluit is dan ook op extern salderen gebaseerd.
17. Extern salderen is een maatregel die naar zijn aard ook geschikt is om ingezet te worden als instandhoudings- of passende maatregel.

“De beëindiging van het saldogevende bedrijf door aankoop en intrekking van de vergunning is een maatregel die naar zijn aard ook geschikt is om ingezet te worden als instandhoudings- of passende maatregel.”¹

¹ ABRvS 24 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2627, ro. 30.4.

18. Extern salderen mag daarom niet zonder meer als mitigerende maatregel in een passende beoordeling worden betrokken.

"Uit overweging 13-13.8 van de uitspraak van 29 mei 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1603](#) volgt - kort gezegd - dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel kan worden ingezet alleen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling kan worden betrokken als, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd. Bovendien dient de maatregel verbonden te zijn aan het plan of project."²

19. Deze toets wordt ook wel het additionaliteitsvereiste genoemd. In een uitspraak van 30 april 2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1971](#), ro. 6.1 heeft de Afdeling dit vereiste kernachtig samengevat (zie ro. 81.3-81.6 voor een uitgebreide toelichting).

"Bij de inzet van extern salderen als mitigerende maatregel moet worden voldaan aan het zogenoemde additionaliteitsvereiste. Dit betekent dat moet worden onderbouwd dat de (gedeeltelijke) beëindiging van de ingezette agrarische bedrijven niet nodig is voor het behoud van de gunstige staat van instandhouding van de natuurwaarden in de betrokken Natura 2000-gebieden (artikel 6, eerste lid, van de Habitatrichtlijn) en ook niet nodig is om verslechtingen of verstoringen die significante effecten kunnen hebben op de natuurwaarden in de betrokken Natura 2000-gebieden te voorkomen (artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn)."

20. De motivering waarom een mitigerende maatregel in de passende beoordeling kan worden betrokken, moet uitvoerig zijn.

"Uit de uitspraak van de Afdeling van 14 februari 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:625](#) (GOL-uitspraak, onder 49 en verder), volgt dat de motivering waarom een mitigerende maatregel in de passende beoordeling kan worden betrokken, moet zijn toegesneden op de instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de habitattypen en leefgebieden van soorten waarvoor de externe saldering wordt toegepast en de maatregelen die worden ingezet om die instandhoudingsdoelstellingen te halen. Omdat deze doelen op gebiedsniveau worden vastgesteld en de staat van instandhouding per gebied wordt beoordeeld, betekent dit dat de vraag of het behoud van de natuurwaarden is geborgd of dat de verbeter- of hersteldoelstellingen worden gerealiseerd ook op gebiedsniveau moet worden beantwoord. Daarnaast kan uit de GOL-uitspraak worden afgeleid dat bij de inzet van extern salderen in een geval waarin voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen een (blijvende) daling van de stikstofdepositie nodig is, de minister inzichtelijk moet maken met welke andere maatregelen een daling

² ABRvS 24 november 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:2627](#), ro. 30.4. Zie verder bijv. ABRvS 29 mei 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1603](#), ro. 13-13.8, ABRvS 14 februari 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:625](#), ABRvS 28 februari 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:831](#) en 834, ABRvS 6 maart 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:951](#) en ABRvS 30 april 2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1971](#), ro. 81.3-81.6.

van de stikstofdepositie voor het betrokken Natura 2000-gebied kan worden gerealiseerd. Aan de motiveringseis is in dat geval voldaan als de minister aannemelijk maakt dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd.”³

21. In het ontwerpbesluit en de vergunningaanvraag is ten onrechte – en merkwaardig genoeg – niet aan het additionaliteitsvereiste getoetst. In het addendum bij de aanvraag (‘Toelichting natuurwinst’, d.d. 4 september 2024) wordt op blz. 6 wel kort het volgende opgemerkt.⁴

Verschillende rechtbanken en de Raad van State maken in hun uitspraken heel duidelijk dat extern salderen alleen mag als onontkoombare maatregelen zijn genomen om de afname van stikstofuitstoot te garanderen die nodig is om de natuurdoelen te halen. In Overijssel zijn alle natuurgebieden overbelast met stikstof. Zolang andere maatregelen er niet voor zorgen dat de stikstofuitstoot op de natuur voldoende wordt verlaagd, kan de vrijgekomen stikstofruimte niet ingezet worden voor een vergunning, maar moet deze ten goede komen aan de natuur. Indien met extern salderen toch een vergunning wordt verleend, zal de rechter de vergunning vrijwel zeker vernietigen.⁹

22. Maar vervolgens wordt niet inhoudelijk aan die uitspraken – oftewel: aan het additionaliteitsvereiste – getoetst. De omstandigheid dat volgens de toelichting en het addendum bij de aanvraag 85% van de aangekochte stikstofemissie wordt afgeroomd, laat onverlet dat hieraan wél getoetst had moeten worden. De uitspraak van de Afdeling van 28 mei 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2404, ro. 19.1-19.5 illustreert dat duidelijk. Daarin heeft de Afdeling namelijk onder andere het volgende overwogen.

“19.1. Volgens het college en BPD wordt in dit geval maar een klein deel (ongeveer 2%) van de omvang van de referentiesituatie ingezet als mitigerende maatregel. De andere 98% komt feitelijk ten goede aan de natuur. Het college en BPD geven aan dat, door een gedeelte van de referentiesituatie niet te benutten, het project feitelijk bijdraagt aan een reductie van stikstofdepositie en volgens hen mag het college dit gegeven betrekken in haar motivering van het additionaliteitsvereiste. (...)”

19.3. De Afdeling stelt voorop dat het additionaliteitsvereiste ziet op de vraag of de mitigerende maatregel die wordt ingezet niet al nodig is als instandhoudings- of passende maatregel. Dit betekent dat het additionaliteitsvereiste ziet op het gedeelte van de referentiesituatie dat wordt ingezet. Het college moet kunnen motiveren dat het gedeelte van de referentiesituatie dat wordt ingezet als mitigerende maatregel niet nodig is als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Dat betekent dat het niet volstaat om te verwijzen naar de verhouding tussen het wel (2%) en het niet-ingezette deel (98%) van de referentiesituatie.”

³ ABRvS 6 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:951, ro. 71.2. Zie ook verder in ABRvS 30 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1971, ro. 81.3-81.6.

⁴ Aan het einde van het opgenomen citaat wordt verwezen naar voetnoot 9. In die voetnoot staat het volgende: “Brief van GS aan PS 4 april 2023”.

23. De uitspraak maakt duidelijk dat zelfs bij 98% afroaming niet (zonder meer) aan het additionaliteitsvereiste wordt voldaan. Ten aanzien van alle ammoniakemissie die wordt ingezet voor salderen, moet worden getoetst aan het additionaliteitsvereiste – en in het geval van de uitspraak dus ook ten aanzien van die 2%. Dus ook al heeft GGG 85% van de aangekochte emissie afgeroomd, dan moet ten aanzien van de resterende 15% nog steeds worden getoetst aan het additionaliteitsvereiste. Dat is ten onrechte niet gebeurd.
24. Nergens is toegelicht dat het beëindigen van de saldogevers niet nodig is voor het behoud van de gunstige staat van instandhouding van de natuurwaarden in de betrokken Natura 2000-gebieden en ook niet nodig is om verslechtingen of verstoringen die significante effecten kunnen hebben op de natuurwaarden in de betrokken Natura 2000-gebieden te voorkomen. Dit geldt eens te meer omdat uit de AERIUS-berekeningen blijkt dat er bij verschillende Natura 2000-gebieden bij 85% afroaming van de rechten geen verbetering plaatsvindt.⁵ Er is dus ook niet voldaan aan de vereiste motiveringsplicht daarvoor, zoals die in het voorgaande is toegelicht. Dat betekent dat de vergunningaanvraag en het ontwerpbesluit in strijd zijn met het additionaliteitsvereiste. De externe saldering mag daarom niet als mitigerende maatregel in de passende beoordeling worden betrokken.
25. Om dezelfde redenen is het ontwerpbesluit in strijd met artikel 2.2.6, vierde lid, van de Beleidsregel. Op grond daarvan betrekken GS “bij de beoordeling van de aanvraag voor extern salderen uitsluitend de N-emissie van de saldogevende activiteit voor zover intrekking van de daaraan ten grondslag liggende toestemming niet noodzakelijk is in verband met toepassing van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.” Aan deze voorwaarde is niet voldaan. De externe saldering mag niet als mitigerende maatregel in de passende beoordeling worden betrokken. De aangevraagde natuurvergunning moet geweigerd worden. Al hetgeen hierna verder wordt aangevoerd, dient in zoverre ten overvloede.

5. Saldogevers

5.1 Algemeen

26. In het voorgaande is toegelicht dat de externe saldering niet als mitigerende maatregel in de passende beoordeling mag worden betrokken. Dit geldt eens te meer omdat de externe saldering niet voldoet aan de voorwaarden die daaraan worden gesteld. Dat komt voornamelijk doordat niet is getoetst aan het (volledige) geldende toetsingskader. Het ontwerpbesluit kan daarom niet in stand blijven. Hierna wordt per saldogever toegelicht waarom het ontwerpbesluit niet voldoet.

5.2 [REDACTED]

27. De saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] beschikt(e) over een natuurvergunning van 4 februari 2015. Op 2 mei 2024 heeft GGG een overeenkomst

⁵ Boetelerveld en Stelkampsveld.

met deze saldogever gesloten voor het overnemen van een deel van de ammoniakrechten. Op 3 juli 2024 is verzocht om gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning van de saldogever.

28. In het ontwerpbesluit staat dat GS op 3 juli 2024 hebben besloten om positief te beschikken op de aangevraagde gedeeltelijke intrekking (besluit met kenmerk D2024-00056943). Dit klopt zonder meer niet, omdat het verzoek om gedeeltelijke intrekking dateert van 3 juli 2024. Een besluit met voornoemd kenmerk is niet te vinden op de website van de provincie.⁶ In de officiële bekendmakingen zijn de bekendmakingen van een ontwerpbesluit, een besluit en een verzoek om intrekking van de vergunning van de saldogever van 19 december 2024 te vinden. Het ontwerpbesluit en het besluit zijn daar niet (meer) in te zien. Gelet daarop en gelet op de omstandigheid dat er ook nog een intrekkingsverzoek van 19 december 2024 is, is onduidelijk of en in hoeverre de natuurvergunning daadwerkelijk gedeeltelijk is ingetrokken voor GGG en dat geen sprake is van een dubbele inzet. Het besluit is namelijk ook niet bij de vergunningaanvraag van GGG gevoegd.
29. In geval van extern salderen moet zijn verzekerd dat de emissie die voor externe saldering wordt ingezet, niet dubbel wordt ingezet. In dit kader wordt ook wel gesproken over het vereiste van directe samenhang.⁷ Daarvoor moet ook het volgende vaststaan (zie ABRvS 6 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:951).

"Er dient namelijk tevens vast te staan dat de saldogevende activiteit daadwerkelijk is of wordt beëindigd, omdat alleen dan ook het depositiesaldo van de gevende partij kan worden aangewend voor de ontvangende partij. Deze beëindiging dient zodanig te zijn vormgegeven, dat een nieuwe of hernieuwde activiteit op die locatie niet kan plaatsvinden op basis van diezelfde – overgedragen – depositiesaldi van de vroegere referentiesituatie. Dit wordt soms zo geformuleerd dat voldoende moet worden gewaarborgd dat de saldogevende activiteit niet zal worden hervat" (ro. 75, zie ook ro. 78.1).

"Het vereiste van de waarborg dat de bedrijfsvoering feitelijk daadwerkelijk is beëindigd en ook niet zal worden hervat, is in de jurisprudentie van de Afdeling gesteld, omdat zich de situatie kan voordoen dat na de volledige intrekking van de betrokken natuurvergunning, een onderliggende milieuvergunning of milieumelding in stand blijft waaraan een referentiesituatie kan worden ontleend op grond waarvan opnieuw een natuurvergunning kan worden aangevraagd. Gewaarborgd moet zijn dat die referentiesituatie wordt weggenomen. (...) Ook in een dergelijke situatie is het dan nodig dat de onderliggende milieutoestemmingen worden ingetrokken. In geval van een milieumelding kan die melding niet worden ingetrokken, maar kan worden gepubliceerd dat de melding van het saldogevende bedrijf is vervallen (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 16 maart 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BP7785, overweging 2.5)" (ro. 78.1).

⁶ <https://overijssel.notubiz.nl/>

⁷ Zie bijv. ABRvS 30 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1971, ro. 83.

Het is "vereist dat bestuursrechtelijk is verzekerd dat de benodigde intrekkingsbesluiten worden genomen en/of publicatie van het vervallen van de milieumelding plaatsvindt om ook daadwerkelijk de referentiesituatie voor de saldogevende activiteit weg te nemen en daarmee te voorkomen dat op grond van die referentiesituatie voor de saldogevende activiteit opnieuw een natuurvergunning kan worden aangevraagd" (ro. 78.2).

30. Uit deze uitspraak volgt dat naast de natuurvergunning ook de milieutoestemming van de saldogever moet zijn ingetrokken. Die intrekking is vereist "op het moment dat wordt gestart met de realisatie van het saldo-ontvangende project, dus bij de start van de met het project onlosmakelijk verbonden bouw- en aanlegactiviteiten. Bij de start van het project moet namelijk de zekerheid bestaan over het ontbreken van effecten van het project op Natura 2000-gebieden, om te voorkomen dat beschermde gebieden worden aangetast" (ABRvS 6 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:951, ro. 77.2). Omdat het in het geval van GGG gaat om legalisatie van een reeds bestaand project, moeten de intrekkingen dus al hebben plaatsgevonden.

31. In de aanvraag en het ontwerpbesluit is ten onrechte niet aan deze rechtspraak getoetst. Er blijkt niet van intrekking van de milieutoestemming(en) van de saldogever. Daardoor is niet verzekerd dat de saldogevende activiteit niet kan worden hervat en dat de emissie die voor externe saldering wordt ingezet, niet dubbel kan worden ingezet. De externe saldering voldoet niet aan de daaraan te stellen eisen, waaronder de directe samenhang zoals die is vereist in de rechtspraak en artikel 2.2.6, eerste lid, van de Beleidsregel. In zoverre valt de saldogever aan de Aofssteeg 4 af voor externe saldering.

5.3

32. De saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] beschikt(e) niet over een natuurvergunning, maar enkel over een milieutoestemming. Het betrof een melding van 31 januari 1992 ingevolge het Besluit melkrundveehouderijen en een melding van 30 november 2009 ingevolge het Besluit landbouw milieubeheer. Op 1 maart 2023 heeft GGG een overeenkomst met deze saldogever gesloten voor het overnemen van de ammoniakrechten. Op 15 mei 2023 is een melding gedaan voor het beëindigen van de veehouderij. Op 14 juni 2023 heeft het bevoegd gezag deze melding bevestigd.

33. In het ontwerpbesluit staat dat het bedrijf feitelijk nog aanwezig is. Dit zou blijken uit een luchtfoto. Of een bedrijf feitelijk nog aanwezig is, is echter niet voldoende. Uit de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923 blijkt dat dit niet voldoende is. Er mag alleen met een milieutoestemming worden gesaldeerd voor zover de onderdelen van de toegestane activiteit feitelijk zijn gerealiseerd én nog structureel in gebruik zijn dan wel zonder natuurtoestemming opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is hier ten onrechte niet aan getoetst. Het feit dat voor deze locatie op 7

april 2023 een melding is gedaan voor het saneren van asbesthoudende materialen, geeft de indruk dat de stallen al gesloopt werden, en dat de veehouderij dus niet meer structureel in gebruik was.

34. Nu niet is aangetoond dat de veehouderij nog structureel in gebruik was of zonder natuurtoestemming opnieuw in gebruik kon worden genomen, mag de milieutoestemming van de veehouderij niet worden gebruikt voor saldering.⁸ De saldogever aan de [REDACTED] valt daarom af voor externe saldering.
35. Ten overvloede wordt nog het volgende opgemerkt. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is gerekend met 780 kg NH₃ van deze saldogever, gebaseerd op 60 melk- en kalfkoeien met een emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar. De emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar mag alleen worden gebruikt als sprake is van permanent opstallen. Als sprake is van beweiden dan moet worden gerekend met 5% korting en dus een lagere emissiefactor. Niet is aangetoond of de melk- en kalfkoeien permanent werden opgesteld of werden beweid. Dat is niet alleen relevant voor de emissiefactor waarmee moet worden gerekend, maar ook voor de toepasselijke maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting en daarmee artikel 2.2.6, elfde lid, van de Beleidsregel. Dit wordt, zoals gezegd, alleen ten overvloede opgemerkt, omdat niet is aangetoond dat de veehouderij nog structureel in gebruik was en daarom überhaupt niet voor saldering kan worden gebruikt.

5.4 [REDACTED]

36. De saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] beschikt(e) over een natuurvergunning van 28 mei 2014. Op 3 maart 2023 heeft GGG een overeenkomst met deze saldogever gesloten voor het overnemen van een deel van de ammoniakrechten. Op 11 mei 2023 is verzocht om gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning van de saldogever. Naar aanleiding daarvan hebben GS de natuurvergunning bij besluit van 9 april 2024 ingetrokken voor 40 stuks jongvee in stal 2.
37. Voor deze saldogever geldt net zoals voor de saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] dat niet is aangetoond dat de milieutoestemming(en) van de saldogever is (c.q. zijn) ingetrokken. Die intrekking had echter al gedaan moeten zijn, omdat het bij GGG gaat om legalisatie van een reeds bestaand project. Omdat de milieutoestemming(en) van de saldogever niet is (c.q. zijn) ingetrokken, voldoet de externe saldering niet aan de daaraan te stellen eisen, waaronder de directe samenhang zoals die is vereist in de rechtspraak en artikel 2.2.6, eerste lid, van de Beleidsregel. In zoverre valt de saldogever aan de [REDACTED] af voor externe saldering.

⁸ Gemeentebblad Oldenzaal 2023, 173032.

5.5

38. De saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] beschikt over een natuurvergunning van 5 november 2014. Op 2 mei 2024 heeft GGG een overeenkomst met deze saldogever gesloten voor het overnemen van een deel van de ammoniakrechten. Op 3 juli 2024 is verzocht om gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning van de saldogever.
39. In het ontwerpbesluit staat dat GS op 19 december 2024 hebben besloten om positief te beschikken op de aangevraagde gedeeltelijke intrekking (besluit met kenmerk D2024-00057007). Het besluit is niet bij de vergunningaanvraag gevoegd. Ook is een besluit met voornoemd kenmerk niet te vinden op de website van de provincie. In de officiële bekendmaking is het besluit niet (meer) in te zien. Gelet daarop is onduidelijk of en in hoeverre de natuurvergunning daadwerkelijk gedeeltelijk is ingetrokken voor GGG.
40. Voor deze saldogever geldt net zoals voor de saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] dat niet is aangetoond dat de milieutoestemming(en) van de saldogever is (c.q. zijn) ingetrokken. Die intrekking had echter al gedaan moeten zijn, omdat het bij GGG gaat om legalisatie van een reeds bestaand project. Omdat de milieutoestemming(en) van de saldogever niet is (c.q. zijn) ingetrokken, voldoet de externe saldering niet aan de daaraan te stellen eisen. In zoverre valt de saldogever aan de [REDACTED] af voor externe saldering.
41. Ten overvloed wordt nog het volgende opgemerkt. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is gerekend met 182 kg NH₃ van deze saldogever, gebaseerd op 14 melk- en kalfkoeien met een emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar. De emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar mag alleen worden gebruikt als sprake is van permanent opstallen. Als sprake is van beweiden dan moet worden gerekend met 5% korting en dus een lagere emissiefactor. Niet is aangetoond of de melk- en kalfkoeien permanent werden opgesteld of werden beweide. Dat is niet alleen relevant voor de emissiefactor waarmee moet worden gerekend, maar ook voor de toepasselijke maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting en daarmee artikel 2.2.6, elfde lid, van de Beleidsregel. Daarom is ten onrechte uitgegaan van een emissiefactor van 13 kg NH₃ en/of wordt niet voldaan aan artikel 2.2.6, elfde lid, van de Beleidsregel.

5.6

42. De saldogever aan de [REDACTED] beschikt(e) niet over een natuurvergunning, maar enkel over een milieutoestemming. Het betrof een vergunning van 27 augustus 1990. Op 3 maart 2023 heeft GGG een overeenkomst met deze saldogever gesloten voor het overnemen van een deel van de ammoniakrechten. Op 11 mei 2023 is een melding gedaan voor het 'afmelden' van het houden van 23 melk- en kalfkoeien op deze locatie. Op 1 augustus 2023 heeft het bevoegd gezag deze melding bevestigd.

43. In het ontwerpbesluit staat dat het bedrijf feitelijk nog aanwezig is. Dit zou blijken uit een luchtfoto. Of een bedrijf feitelijk nog aanwezig is, is echter niet voldoende. Uit de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923 blijkt dat dit niet voldoende is. Er mag alleen met een milieutoestemming worden gesaldeerd voor zover de onderdelen van de toegestane activiteit feitelijk zijn gerealiseerd én nog structureel in gebruik zijn dan wel zonder natuurtoestemming opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is hier ten onrechte niet aan getoetst. Diverse stukken wijzen erop dat de veehouderij al niet meer structureel in gebruik was. Voor de locatie is namelijk een bestemmingsplan 'Buitengebied [REDACTED]', rood voor rood, [REDACTED] vastgesteld. Het ontwerpbestemmingsplan is vanaf 21 september 2023 ter inzage gelegd.⁹ De toelichting behorende bij het ontwerpbestemmingsplan dateert van juni 2023. Daar staat onder andere het volgende in (met onderstreping door FD).

"Voorliggend bestemmingsplan heeft betrekking op de voormalige intensieve veehouderij aan de [REDACTED] te [REDACTED], in het buitengebied van de gemeente Rijssen-Holten. Ter plaatse bevinden zich diverse voormalige agrarische opstallen. In totaal betreft het circa 2.460 m² aan bebouwing en de bestaande bedrijfswoning. De aanwezige gronden worden geëxploiteerd ten behoeve van een akkerbouwbedrijf. Hiertoe wordt één loods (ca. 475 m²) gebruikt voor de stalling van werktuigen en bergingen. De overige opstallen hebben geen agrarische functie meer."

"De gemeente Rijssen-Holten heeft op 13 september 2022 besloten om in principe medewerking te verlenen aan de voorgenomen ontwikkeling."

"Ter plaatse was in het verleden een veehouderijbedrijf gevestigd. De opstallen behorende bij de voormalige veehouderij hebben geen functie meer."

"Zoals reeds benoemd zijn de bedrijfsactiviteiten behorende bij de voormalige veehouderij aan de [REDACTED] reeds beëindigd. Hierdoor is het voornemen om de stallen zonder agrarische functies en om de sloopmeters in te zetten voor de bouw van twee compensatiewoningen."

44. In juni 2023 werd dus al gesproken over een voormalige veehouderij c.q. een locatie waar "in het verleden" een veehouderij was gevestigd. Dat duidt erop dat de veehouderij al ruim voor die tijd was beëindigd. Het feit dat het bevoegd gezag in september 2022 heeft besloten om in principe medewerking te verlenen aan het omzetten van de sloopmeters van de voormalige veehouderij voor de bouw van twee compensatiewoningen, onderstreept dat de veehouderij ook toen al (geruime) tijd niet meer in gebruik was. Deze gegevens wijzen erop dat de veehouderij al niet meer structureel in gebruik was. Nu het tegendeel niet is aangetoond, kan niet anders worden geconcludeerd dan dat de milieutoestemming van de veehouderij

⁹ Gemeenteblad Rijssen-Holten 2023, 395854.

niet mag worden gebruikt voor saldering. De saldogever aan de [REDACTED] valt daarom af voor externe saldering.

45. Ten overvloede wordt nog het volgende opgemerkt. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is gerekend met 299 kg NH₃ van deze saldogever, gebaseerd op 23 melk- en kalfkoeien met een emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar. De emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar mag alleen worden gebruikt als sprake is van permanent opstallen. Als sprake is van beweiden dan moet worden gerekend met 5% korting en dus een lagere emissiefactor. Niet is aangetoond of de melk- en kalfkoeien permanent werden opgesteld of werden beweide. Dat is niet alleen relevant voor de emissiefactor waarmee moet worden gerekend, maar ook voor de toepasselijke maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting en daarmee artikel 2.2.6, elfde lid, van de Beleidsregel. Dit wordt, zoals gezegd, alleen ten overvloede opgemerkt, omdat niet is aangetoond dat de veehouderij nog structureel in gebruik was en daarom überhaupt niet voor saldering kan worden gebruikt.

5.7 [REDACTED]

46. De saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] beschikt(e) niet over een natuurvergunning, maar alleen over een milieutoestemming. Het betrof een melding van 11 maart 1994 ingevolge het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer. Op 2 mei 2024 heeft GGG een overeenkomst met deze saldogever gesloten voor het overnemen van een deel van de ammoniakrechten. Op 2 juli 2024 is een melding gedaan voor het 'afmelden' van het houden van 32 stuks jongvee en 50 melk- en kalfkoeien.
47. In het ontwerpbesluit staat dat het bevoegd gezag de melding voor het 'afmelden' van het houden van de dieren op 2 september 2024 heeft geaccepteerd. Dit blijkt echter nergens uit. De betreffende brief is niet bij de vergunningaanvraag gevoegd. Ook is hiervan geen publicatie te vinden, terwijl dat volgens de rechtspraak wel is aangewezen.¹⁰ Gelet daarop staat ook niet vast dat is voldaan aan de voorwaarde in artikel 2.2.6, derde lid, van de Beleidsregel, op grond waarvan de feitelijke uitvoering van de saldogevende activiteit wordt beëindigd voordat deze activiteit wordt ingezet voor salderen. Nu het bij GGG gaat om legalisatie van een bestaand project, moet de saldogevende activiteit reeds zijn beëindigd.
48. In het ontwerpbesluit staat dat het bedrijf feitelijk nog aanwezig is. Dit zou blijken uit een luchtfoto. De luchtfoto dateert echter uit 2023 en is dus niet actueel naar het moment van het sluiten van de overeenkomst (op 2 mei 2024). Of een bedrijf feitelijk nog aanwezig is, is bovendien ook niet voldoende. Uit de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923 blijkt dat dit niet voldoende is. Er mag alleen met een milieutoestemming worden gesaldeerd voor zover de onderdelen van de toegestane activiteit feitelijk zijn gerealiseerd én nog structureel in gebruik

¹⁰ Zie bijv. ABRvS 6 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:951, ro. 78.1.

zijn dan wel zonder natuurtoestemming opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is hier ten onrechte niet aan getoetst. Nu niet is aangetoond dat de veehouderij nog structureel in gebruik was of zonder natuurtoestemming opnieuw in gebruik kon worden genomen, mag de milieutoestemming van de veehouderij niet worden gebruikt voor saldering. De saldogever aan de Holterstraatweg 185 valt daarom af voor externe saldering.

49. Ten overvloede wordt nog het volgende opgemerkt. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is gerekend met de emissie van onder andere 50 melk- en kalfkoeien met een emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar. De emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar mag alleen worden gebruikt als sprake is van permanent opstallen. Als sprake is van beweiden dan moet worden gerekend met 5% korting en dus een lagere emissiefactor. Niet is aangetoond of de melk- en kalfkoeien permanent werden opgesteld of werden beweide. Dat is niet alleen relevant voor de emissiefactor waarmee moet worden gerekend, maar ook voor de toepasselijke maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting en daarmee artikel 2.2.6, elfde lid, van de Beleidsregel. Dit wordt, zoals gezegd, alleen ten overvloede opgemerkt, omdat de feiten erop wijzen dat de veehouderij niet meer structureel in gebruik was en daarom überhaupt niet voor saldering kan worden gebruikt.

5.8

50. De saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] beschikt(e) over een natuurvergunning van 30 juli 2014. Op 2 mei 2024 heeft GGG een overeenkomst met deze saldogever gesloten voor het overnemen van een deel van de ammoniakrechten. Op 8 juli 2024 is verzocht om gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning van de saldogever.
51. In het ontwerpbesluit staat dat GS op 9 januari 2025 hebben besloten om positief te beschikken op de aangevraagde gedeeltelijke intrekking (besluit met kenmerk D2025-00000546). Het besluit is niet bij de vergunningaanvraag gevoegd. Ook is een besluit met voornoemd kenmerk niet te vinden op de website van de provincie. In de officiële bekendmaking is het besluit niet (meer) in te zien. Gelet daarop is onduidelijk of en in hoeverre de natuurvergunning daadwerkelijk gedeeltelijk is ingetrokken voor GGG.
52. Voor deze saldogever geldt net zoals voor de saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] dat niet is aangetoond dat de milieutoestemming(en) van de saldogever is (c.q. zijn) ingetrokken. Die intrekking had echter al gedaan moeten zijn, omdat het bij GGG gaat om legalisatie van een reeds bestaand project. Omdat de milieutoestemming(en) van de saldogever niet is (c.q. zijn) ingetrokken, voldoet de externe saldering niet aan de daaraan te stellen eisen, waaronder de directe samenhang zoals die is vereist in de rechtspraak en artikel 2.2.6, eerste lid, van de Beleidsregel. In zoverre valt de saldogever aan de [REDACTED] af voor externe saldering.

53. Ten overvloede wordt nog het volgende opgemerkt. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is gerekend met 169 kg NH₃ van deze saldogever, gebaseerd op 13 melk- en kalfkoeien met een emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Volgens het Besluit emissiearme huisvesting geldt deze maximale emissiewaarde alleen als de melk- en kalfkoeien worden beweide. Als er geen beweiding plaatsvindt, is de maximale emissiewaarde 12,2 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Niet is aangetoond dat de melk- en kalfkoeien werden beweide. Daarom is ten onrechte uitgegaan van een emissiefactor van 13 kg NH₃. Er wordt niet voldaan aan artikel 2.2.6, elfde lid, van de Beleidsregel.

5.9

54. De saldogever aan de [REDACTED] in [REDACTED] beschikt(e) niet over een natuurvergunning, maar alleen over een milieutoestemming. Het betrof een vergunning van 22 augustus 1989, een intrekking van 8 februari 2000¹¹, een vergunning van 28 maart 2000, een vergunning van 13 mei 2008 en een melding van 17 maart 2009. Op 1 maart 2023 heeft GGG een overeenkomst met deze saldogever gesloten voor het overnemen van een deel van de ammoniakrechten. Op 26 mei 2023 is een melding gedaan voor het houden van minder dieren, namelijk 64 melk- en kalfkoeien minder en 14 stuks jongvee minder. Op 29 juni 2023 heeft het bevoegd gezag deze melding bevestigd.

55. In het ontwerpbesluit staat dat het bedrijf feitelijk nog aanwezig is. Dit zou blijken uit een luchtfoto. Of een bedrijf feitelijk nog aanwezig is, is echter niet voldoende. Uit de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923 blijkt dat dit niet voldoende is. Er mag alleen met een milieutoestemming worden gesaldeerd voor zover de onderdelen van de toegestane activiteit feitelijk zijn gerealiseerd én nog structureel in gebruik zijn dan wel zonder natuurtoestemming opnieuw in gebruik kunnen worden genomen. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is hier ten onrechte niet aan getoetst. Nu niet is aangetoond dat de veehouderij nog structureel in gebruik was of zonder natuurtoestemming opnieuw in gebruik kon worden genomen, mag de milieutoestemming van de veehouderij niet worden gebruikt voor saldering. De saldogever aan de [REDACTED] valt daarom af voor externe saldering.

56. Ook overigens kan de saldering niet in stand blijven. Voor de saldering is de ammoniakemissie van 44 melk- en kalfkoeien en 11 stuks jongvee gebruikt. Daarvoor is gerekend met de volgende emissie:

- 44 melk- en kalfkoeien * 13 kg NH₃¹² per dierplaats per jaar = 572 kg NH₃;
- 11 stuks jongvee * 4,4 kg NH₃ per dierplaats per jaar = 48,4 kg NH₃;
- totaal: 620,4 kg NH₃ (zie ook blz. 19 ontwerpbesluit).

¹¹ Uit de stukken blijkt niet wat de datum van het intrekkingbesluit is. Wel blijkt uit de stukken dat het intrekkingbesluit op 8 februari 2000 onherroepelijk is geworden.

¹² Zie daarover hierna meer.

57. De referentiesituatie bedraagt 621,9 kg NH₃. In de loop der jaren is de saldogever uitgebreid. De milieutoestemming van 17 maart 2009 voor de saldogever ziet op een aantal dieren met een ammoniakemissie van in totaal 1.468,9 kg NH₃. Het bedrijf heeft op 26 mei 2023 een melding gedaan voor het volgende.

- Het minder houden van 64 melk- en kalfkoeien en 14 stuks jongvee.
Dit staat gelijk aan $64 * 13 \text{ kg NH}_3^{13}$ (832 kg) + $14 * 4,4 \text{ kg NH}_3$ (61,6 kg) = 893,6 kg NH₃.
- Het blijven houden van 41 melk- en kalfkoeien, 3 vleeskalveren en 6 vleesstieren.
Dit staat gelijk aan $41 * 13 \text{ kg NH}_3^{14}$ (533 kg) + $3 * 3,5 \text{ kg NH}_3$ (10,5 kg) + $6 * 5,3 \text{ kg NH}_3$ (31,8 kg) = 575,3 kg NH₃.
- De melding ziet dus op een totaal van 1.468,9 kg NH₃, wat aansluit bij de milieutoestemming van 17 maart 2009.

58. Uit de melding van 26 mei 2023 blijkt dat de saldogever dieren blijft houden die een ammoniakemissie veroorzaken van 575,3 kg NH₃. De referentiesituatie bedraagt 621,9 kg NH₃. Dat betekent dat uitgaande van het aantal dieren dat de saldogever blijft houden, er maar 46,6 kg NH₃ (bruto) resteert om mee te salderen. Door bij deze saldogever uit te gaan van 620,4 kg NH₃ voor externe saldering, wordt gesaldeerd met illegale ammoniakemissie. Er wordt niet voldaan aan de voorwaarden voor extern salderen.

59. Ten overvloede wordt nog het volgende opgemerkt. In het ontwerpbesluit en de aanvraag is gerekend met de emissie van onder andere 44 melk- en kalfkoeien met een emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar.¹⁵ De emissiefactor van 13 kg NH₃ per dierplaats per jaar mag alleen worden gebruikt als sprake is van permanent opstallen. Als sprake is van beweiden dan moet worden gerekend met 5% korting en dus een lagere emissiefactor. Niet is aangetoond of de melk- en kalfkoeien permanent werden opgesteld of werden beweid. Dat is niet alleen relevant voor de emissiefactor waarmee moet worden gerekend, maar ook voor de toepasselijke maximale emissiewaarde uit het Besluit emissiearme huisvesting en daarmee artikel 2.2.6, elfde lid, van de Beleidsregel. Dit wordt, zoals gezegd, alleen ten overvloede opgemerkt, omdat niet is aangetoond dat de veehouderij nog structureel in gebruik was.

5.10 Tussenconclusie

60. In het voorgaande is op alle saldogevers afzonderlijk ingegaan. Per saldogever is toegelicht waarom niet aan de voorwaarden voor extern salderen wordt voldaan. Dat betekent dat géén van de saldogevers in aanmerking komt om extern mee te

¹³ Zie daarover hierna meer.

¹⁴ Zie daarover hierna meer.

¹⁵ Om die reden is daar in het voorgaande ook mee gerekend. Maar zoals hierna wordt toegelicht, klopt die emissiefactor niet.

salderen. Dat komt voornamelijk doordat niet is getoetst aan het geldende toetsingskader, waarvoor de belangrijkste punten zijn genoemd in hoofdstuk 3 van deze zienswijze. De externe saldering geeft niet de vereiste zekerheid dat het project de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet zal aantasten.

6. Passende beoordeling

61. Voor een natuurvergunning moet een passende beoordeling worden opgesteld. GS zien "de beschrijving van de maatregelen, in combinatie met depositieberekeningen waarin duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de situaties met en zonder salderen, als een passende beoordeling" (blz. 12 ontwerpbesluit). GS weten dat dit niet kan volstaan als passende beoordeling. Het feit dat GS desondanks een natuurvergunning willen verlenen voor dit project, is, zoals gezegd, in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb, artikel 2.7, tweede lid, van de Awb en artikel 2.8, eerste en derde lid, van de Awb. Het feit dat GS de geldende toetsingskaders aan de spreekwoordelijke laars lappen en afwijken van het eigen beleid¹⁶ om géén natuurvergunningen te verlenen op basis van extern salderen, getuigt van handelen in strijd met het verbod van vooringenomenheid zoals bedoeld in artikel 2:4 van de Awb.
62. In de passende beoordeling moet gemotiveerd worden dat het behoud van de staat van instandhouding door het treffen van instandhoudingsmaatregelen is gewaarborgd dan wel dat het herstel van de staat van instandhouding mogelijk blijft. Deze motiveringsplicht geldt ook voor de inzet van extern salderen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling. Er is ten onrechte niet aan het additionaliteitsvereiste getoetst. Ook wordt niet voldaan aan de voorwaarden voor extern salderen. De passende beoordeling geeft niet de vereiste zekerheid dat het project de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet zal aantasten. De passende beoordeling voldoet dus niet aan de daaraan te stellen eisen. Het ontwerpbesluit is daarom in strijd met artikel 2.8, eerste en derde lid, van de Wnb, reden waarom geen vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb mag worden verleend.

7. Beoogde situatie

63. Ondanks dat in het voorgaande al uitvoerig is toegelicht waarom de aangevraagde natuurvergunning moet worden geweigerd, wordt ten overvloede toch ook nog ingegaan op dat was is aangevraagd – oftewel: op de beoogde situatie. De beoogde situatie is aan de hand van de stikstof emitterende bronnen (hierna: stikstofbronnen) toegelicht in de notitie van [REDACTED]. De notitie geeft in algemene zin aan dat het gaat om een co-vergistingsinstallatie met een doorzet van maximaal 60.000 ton te

¹⁶ Besluit van GS van 20 juli 2022, kenmerk 2022/0132857. Vergunningverlening voor vergunningaanvragen met intern en/of extern salderen is door GS tot 1 februari 2026 opgeschort. <https://www.overijssel.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/stikstof/stikstof-vergunningverlening-toezicht-en-handhaving/>

vergisten materiaal per jaar, waarvan ten minste 50% dierlijke mest en ten hoogste 50% coproducten, en onderscheidt vervolgens de volgende stikstofbronnen:

- WKK-installatie;
- biogasboiler;
- ontwateren en opslag dikke fractie (luchtwater);
- motorvoertuigen;
- noodfakkel.

64. Deze stikstofbronnen zijn ook te zien in de AERIUS-berekeningen die ter inzage zijn gelegd, maar waarvan onduidelijk is of die (ook) horen bij de notitie. De bijlagen die bij de notitie van [REDACTED] horen, zijn namelijk niet ter inzage gelegd.

Emissiebronnen	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1 Energie Energie WKK	-	1.813,0 kg/j
2 Energie Energie Biogasboiler	-	18,0 kg/j
3 [REDACTED] ... [REDACTED] ... Biofilter (digestaat scheiden/opslag)	230,0 kg/j	-
5 [REDACTED] ... [REDACTED] ... Noodfakkel	-	80,5 kg/j
6 Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Vrachtwagens (1)	0,6 kg/j	78,6 kg/j
7 Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Vrachtwagens (2)	0,6 kg/j	78,6 kg/j
8 Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Vrachtwagens (3)	0,6 kg/j	78,6 kg/j
9 Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Shovel (1)	0,5 kg/j	12,4 kg/j
10 Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Shovel (2)	0,5 kg/j	12,4 kg/j
11 Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Shovel (3)	0,5 kg/j	12,4 kg/j
13 Verkeer Koude start: overig Koude starts	48,7 g/j	0,3 kg/j
 Verkeersnetwerk	0,2 kg/j	14,2 kg/j

65. De stikstofbronnen zijn niet volledig en/of niet juist weergegeven. De beoogde situatie is onderschat. Daarvoor is het volgende van belang.

66. In de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen ontbreken verschillende stikstofbronnen. Allereerst ontbreekt de opslaghal voor de opslag van vaste mest en cosubstraten. Over de omvang daarvan is GGG niet eenduidig. In de tekening bij de vergunningaanvraag staat een omvang van 500 m² vermeld. In de aanvraag voor de omgevingsvergunning milieu van GGG – waarvoor tegelijkertijd met onderhavig ontwerpbesluit een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd (hierna: 'milieuspoor') – staat een omvang van 400 m² vermeld.

Vaste producten

De vaste stoffen worden in vrachtauto's aangevoerd en in de overdekte sleufsilo gelost en opgeslagen. Het gaat hier om vaste mest en/of co-producten.

De silo is 400 m² groot kan maximaal 1.000 m³ vaste producten bevatten. Deze opslag is overdekt en kan met een roldeur worden afgesloten. Het percolaatwater wordt opgevangen.

67. Tijdens een controle is vastgesteld dat de omvang van de opslaghal 512,5 m² (25x20,5 m) is. Met een hoogte van ca. 7,3 m, heeft de opslaghal een inhoud van 3.741 m³. De opslaghal is niet luchtdicht afgesloten. Dit is verder toegelicht in het als bijlage 2 bijgevoegde memo.¹⁷ Al hetgeen daarin is aangevoerd, dient als hier herhaald en ingelast beschouwd te worden. Door de luchtdoorlatende openingen vindt er luchtcirculatie plaats in de hal. De opslag is niet afgedekt. Dat betekent dat de daarin opgeslagen cosubstraten en vaste mest niet zijn afgesloten van de buitenlucht. De buitenlucht staat in direct contact met de cosubstraten en vaste mest waardoor er ammoniakemissie ontstaat en waardoor compostering van de opgeslagen vaste coproducten en vaste mest kan plaatsvinden. Dit zorgt voor ammoniakemissie. Deze stikstofbron is ten onrechte niet in de beoogde situatie en AERIUS-berekeningen meegenomen.
68. De vaste mest en vaste cosubstraten worden vanuit de opslaghal met een shovel naar de invoerbakken bij de vergisters gebracht. Ook dat kan ammoniakemissie veroorzaken. Niet is vastgelegd dat de invoerbakken altijd dicht moeten zijn (behalve wanneer daar vaste mest en vaste cosubstraten in worden gelost). Daardoor kan ook vanuit de invoerbakken ammoniakemissie ontstaan. Ook deze stikstofbronnen zijn ten onrechte niet in de beoogde situatie en AERIUS-berekeningen meegenomen.
69. Van belang daarbij is dat GGG een capaciteit van 60.000 ton per jaar heeft aangevraagd, waarvan ten minste 50% uit dierlijke mest bestaat. In de aanvraag van GGG in het milieuspoor heeft GGG expliciet vermeld dat de maximale doorzet in theorie ook 60.000 ton mest zou kunnen zijn.

Mest en coproducten

De grondstoffen zijn meststoffen en co-producten. De maximale doorzet is 60.000 ton. Dit zou in theorie ook 60.000 ton mest kunnen zijn. Naar gelang de economische omstandigheden zullen er vaste en vloeibare co-producten worden toegevoegd. In bijlage Aa, onder

Het aandeel mest is minimaal 50% dit kan dus ook 100% van de aanvoer zijn. De aanvoer mest zou theoretisch kunnen oplopen tot 60.000 ton.

70. Los van de bedenkingen die cliënten daarbij hebben, betekent dit dat er rekening mee moet worden gehouden dat GGG alleen dierlijke mest accepteert en dus ook de opslaghal enkel gebruikt voor de opslag van vaste mest. Hierdoor zal de

¹⁷ De nummering van de bijlagen loopt door op de nummering in de pro forma zienswijze.

ammoniakemissie nóg hoger zijn. Ook daar is in de beoogde situatie en de AERIUS-berekeningen ten onrechte aan voorbij gegaan.

71. In de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen ontbreekt ook de verwarming van het kantoor. Als het kantoor wordt verwarmd met een CV-ketel, dan had die meegenomen moeten worden. Dat is niet gedaan.
72. In de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen ontbreekt verder de verdringingslucht die op verschillende plaatsen binnen het bedrijf vrijkomt. Er komt verdringingslucht vrij bij de drie ontluchtingspijpen bij de mestzak. Op de volgende afbeelding zijn de ontluchtingspijpen te zien bij de drie 'punten' in het midden van de mestzak verspreid over de lengte van de mestzak.

73. Daarnaast is sprake van verdringingslucht bij de tussenbuffer (silo van 100 m³), de aanvoer van vloeibare mest, de aanvoer/invoer van coproducten, de separatorruimte en tussen de gasdaken. Verder is sprake van vrijkomende lucht bij de overdruk ventielen van de vergisters en stilstaand verkeer bij de weegbrug. Al deze 'stikstofbronnen' zijn ten onrechte niet in de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen meegenomen.
74. De stikstofbronnen die wel in de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen zijn opgenomen, zijn niet volledig juist weergegeven en onderschat. Daarover wordt het volgende opgemerkt.
75. Voor de WKK-installatie is een berekening gemaakt om de NO_x-emissie van de WKK-installatie vast te stellen. Daarvoor is ten onrechte geen gebruik gemaakt van CalComEmis. Uit CalComEmis volgen de gegevens die nodig zijn als invoergegevens voor AERIUS-berekeningen.¹⁸

¹⁸ <https://iplonl/thema/lucht/stookinstallaties/berekening-verbrandingsemisies/>

Met [CalComEmis \(xlsx, 271 kB\)](#) kunt u gemeten concentraties omrekenen naar de rookgascondities van de emissiegrenswaarde in de regelgeving. Daarnaast berekent het hulpmiddel de uur- en jaarvrachten en de emissie van warmte. Deze gegevens heeft u als invoergegevens nodig voor [depositieberekeningen met Aeries](#).

76. Voor de biogasboiler zijn invoerparameters gebruikt die niet overeenkomen met de tekening en het geurrapport bij de aanvraag van GGG in het milieuspoor.

- In het natuurspoor is gerekend met 500 bedrijfsuren. In het milieuspoor is gerekend met 8.760 bedrijfsuren.
- In het natuurspoor is gerekend met een uittreedhoogte van 8,5 meter. In het milieuspoor is gerekend met een EP-hoogte van 3 meter.
- In het natuurspoor (AERIUS-berekening) is naast de uittreedhoogte van 8,5 meter gerekend met een diameter van 0,1 meter en snelheid van 1,7 m/sec. Deze gegevens zijn niet te herleiden uit de tekening of uit de notitie van [REDACTED] (waarmee steeds wordt gedomd op de notitie van [REDACTED] in het natuurspoor).

77. Daarnaast is de NO_x-emissie voor de biogasboiler op de verkeerde manier berekend. Hiervoor had, zoals toegelicht ten aanzien van de WKK-installatie, gebruik gemaakt moeten worden van CalComEmis.

78. Ten onrechte is geen rekening gehouden met de ammoniakemissie die vrijkomt tijdens het (ver)laden en lossen van drijfmest en vaste mest, digestaat en coproducten en met het stationair draaien van vrachtwagens op de weegbrug. Of die ammoniakemissie al dan niet verwaarloosbaar is ten opzichte van andere bronnen (zoals [REDACTED] voor een deel van die bronnen aangeeft in de notitie), is niet relevant. Alle stikstofbronnen moeten in de AERIUS-berekeningen worden opgenomen. Dat volgt ook uit de Instructie gegevensinvoer AERIUS Calculator (hierna: AERIUS-instructie). Indien en voor zover stikstofbronnen niet in de aanvraag en de AERIUS-berekeningen worden meegenomen, kan de vergunning ook niet voor die bronnen worden verleend (quod non) en blijven die bronnen dus illegaal. GGG is in haar aanvraag in het milieuspoor uitgegaan van het volgende.

- het verladen van de dikke fractie van digestaat op het buitenterrein;
- het stationair draaien van vrachtwagens gedurende 20 minuten per transport voor de aanvoer van coproducten en vaste mest (vermenigvuldigd met 5 transporten);
- het stationair draaien van vrachtwagens gedurende 10 minuten per transport voor het beladen met digestaat (vermenigvuldigd met 3 transporten);
- het stationair draaien van vrachtwagens gedurende 25 minuten per transport voor de aanvoer van drijfmest, vloeibare coproducten en het laden van dunne fractie van het digestaat (vermenigvuldigd met 14 transporten);
- het stationair draaien van vrachtwagens gedurende 3 minuten per vrachtwagen tijdens het wegen.

79. Al deze stikstofbronnen zijn ten onrechte – en in afwijking van de AERIUS-instructie – niet meegenomen in de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen. De 'stikstofemissie' (NO_x) en daarmee de stikstofdepositie is dus onderschat.
80. Het aantal verkeersbewegingen waarvan in de notitie van [REDACTED] is uitgegaan, stemt bovendien niet overeen met het aantal verkeersbewegingen waarvan GGG is uitgegaan in haar aanvraag in het milieuspoor. In haar aanvraag in het milieuspoor heeft GGG 44 verkeersbewegingen met vrachtwagens aangevraagd (4 meer dan in het 'natuurspoor'), 16 verkeersbewegingen met personenauto's en busjes (10 meer dan in het 'natuurspoor') en 4,5 uur gebruik van de shovel per dag (3 uur meer dan in het 'natuurspoor'). Het aantal verkeersbewegingen in de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen is dus onderschat. Overigens ontbreekt in de notitie van [REDACTED] het motorvermogen van de shovel.
81. Ook overigens kloppen de gegevens ten aanzien van de verkeersbewegingen in de notitie van [REDACTED] (en dus de AERIUS-berekeningen) niet. Voor het rijden op eigen terrein met vrachtwagens is in de notitie van [REDACTED] gerekend met 20 minuten per vrachtwagen, terwijl in het milieuspoor is gerekend met 25 minuten. Daarnaast zijn vrachtwagens – anders dan in de notitie van [REDACTED] staat – geen utiliteitsvoertuigen. Vrachtwagens maken immers – anders dan utiliteitsvoertuigen – juist wél gebruik van de openbare weg. Vrachtwagens verbruiken daarnaast AdBlue, wat zorgt voor meer 'stikstofemissie' (NH_3). In de notitie van [REDACTED] (en dus de AERIUS-berekening) is daar ten onrechte geen rekening mee gehouden. Verder zijn de wegverkeerslijnen niet juist ingevoerd. Die zijn niet zodanig lang dat de verkeersbewegingen zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld. De emissie van de verkeersbewegingen is dus onderschat.
82. Voor de noodfakkel zijn in de notitie van [REDACTED] gegevens gebruikt die niet te herleiden zijn. Daarom is onduidelijk of de emissie van de fakkel juist is berekend.
83. Ook de ammoniakemissie van het 'ontwateren en opslag dikke fractie' is in de notitie van [REDACTED] en de AERIUS-berekeningen onderschat. Daar zijn meerdere redenen voor.
84. De ammoniakemissie van deze activiteiten wordt 'gekoppeld' aan de chemische luchtwasser en het biobed. Van de luchtwasser en het biobed zijn geen gegevens bekend. Zelfs het type luchtwasser en biobed zijn niet bekend. Dat hierover geen informatie bekend is, blijkt ook uit de voorschriften in het ontwerpbesluit voor de door GGG aangevraagde omgevingsvergunning. Daar staan namelijk onder andere de volgende voorschriften in.

- 2.7.1 Er is een document voor het biobed aanwezig waarin ten minste de volgende informatie wordt opgenomen:
- De constructie en opbouw van het filtermateriaal (bijv. dikte, samenstelling);
 - Schematische tekeningen en luchttechnisch diagram;
 - Specificaties van het filtermateriaal en vulmateriaal;
 - Beschrijving van bevochtiging van filtermateriaal;
 - Criteria voor vervanging van het filtermateriaal of andere componenten.
- 2.7.2 Er dient een opleveringsverklaring opgesteld te worden van het aanwezige luchtwassysteem waarin informatie en bandbreedtes worden opgenomen. De opleveringsverklaring bevat in ieder geval de volgende gegevens:
- de maximale capaciteit van het luchtwassysteem in kubieke meters per uur;
 - de aanstroomoppervlakte van het filterpakket waardoor lucht stroomt in vierkante meters;
 - de afmetingen, het volume en de samenstelling van het filterpakket;
 - de afmetingen van de drukkamer;
 - de drukval over het filterpakket in Pascal;
 - het zuurverbruik in liters per dag van de chemische wasstap;
 - het elektriciteitsverbruik van de waswaterpomp in kilowatt;
 - maximale geleidbaarheid van het luchtwassysteem;
 - minimale en maximale pH waarde:
 - Voor het luchtwassysteem geldt dat de pH-waarde van het waswater binnen een bandbreedte van 0 tot 3 of 4 moet liggen, tenzij een andere bandbreedte is onderbouwd op basis van de systeemwerking en geaccepteerd door het bevoegd gezag.
 - het spuiwaterdebiet in liters per uur en de spuifrequentie; en
 - De exploitant dient in de opleveringsverklaring van het luchtwassysteem een spuifrequentie op te nemen, afgestemd op de bedrijfsomstandigheden. Deze moet gekoppeld zijn aan sturingsparameters zoals de pH en de elektrische geleidbaarheid (EC), zodat doelmatig en milieuhygiënisch spuien is gewaarborgd.
 - het waswaterdebiet in liters per uur.

85. Deze informatie had al beschikbaar moeten zijn. Zonder deze informatie kan de vergunningaanvraag niet beoordeeld worden.

86. Ook andere relevante informatie mist om de vergunningaanvraag te beoordelen. De dimensionering van de luchtwasser en het biobed zijn niet bekend. Het dimensioneringsplan – dat overigens niet mee ter inzage is gelegd met onderhavig ontwerpbesluit – geeft enkel aan dat de ventilatiebehoefte voor de mestverwerking 29.987 m³/uur is en dat sprake zou zijn van een “90% chemische wasser”. Nergens blijkt uit wat de daadwerkelijke ventilatiebehoefte c.q. wat het daadwerkelijke luchtvolume bij GGG zal zijn en hoe dit volume is opgebouwd. Het dimensioneringsplan – dat overigens niet mee ter inzage is gelegd met onderhavig ontwerpbesluit – geeft enkel aan dat de ventilatiebehoefte voor de mestverwerking 29.987 m³/uur is. Maar daarvoor is geen enkele onderbouwing gegeven. Om de ventilatiebehoefte te onderbouwen, moet onder andere inzichtelijk zijn welke bronnen/activiteiten/ruimtes op de luchtwasser zijn aangesloten. Dat is nu helemaal niet inzichtelijk gemaakt. Dat klemmt eens te meer omdat het bedrijf de dikke fractie

van het digestaat droogt. De dikke fractie wordt immers 'ontwaterd' – oftewel: gedroogd. Dit is verder toegelicht in het als bijlage 3 bijgevoegde memo. Al hetgeen daarin is aangevoerd, dient als hier herhaald en ingelast beschouwd te worden. De ventilatiebehoefte is dus op geen enkele manier onderbouwd. In de verschillende stukken in het natuurspoor en het milieuspoor noemt GGG hiervoor ook diverse hoeveelheden.

87. Ook het ammoniakverwijderingsrendement van de luchtwasser en het biobed zijn niet onderbouwd. Er is voor de luchtwasser en het biobed samen uitgegaan van een verwijderingsrendement van 98% van ammoniak. In de notitie van [REDACTED] staat daarover enkel het volgende.

Het dimensioneringsplan van de chemische luchtwasser geeft aan dat deze een rendement heeft van 90% bij een luchtvolume van 29.987 m³ per uur. Doordat het luchtvolume lager is, 20.200 m³ per uur, zal het werkelijk rendement hoger zijn. Daarnaast zullen de laatste resten ammoniak door het biobed worden afgevangen.

In voorliggend onderzoek is rekening gehouden met een verwijderingsefficiëntie van 98% van ammoniak voor de chemische wasser met het nageschakelde biobed tezamen. Het luchtdebiet bedraagt gemiddeld 20.200 m³/uur. Voor de ongereinigde lucht is worst-case rekening gehouden met 65 mg NH₃/m³ (≈ 93 ppm) als jaargemiddelde. Bij een reinigingsrendement van tenminste 98% bedraagt de restconcentratie in het afgas 1,3 mg NH₃/m³ (≈ 1,9 ppm). Met een emissiedebiet van 20.200 m³/uur bedraagt de emissie van ammoniak $(20.200 \times 1,3) / 1.000.000 = 0,02626$ kg/uur, overeenkomend met ten hoogste $8.760 \times 0,02626 = 230$ kg NH₃/jaar. De werkelijke restconcentratie ammoniak in de gereinigde lucht zal na vergunningverlening worden vastgesteld maar zal niet meer bedragen dan 1,3 mg NH₃ per m³ als jaargemiddelde waarde.

88. Weliswaar vermeldt het dimensioneringsplan inderdaad een rendement van 90%, maar niet waar dat rendement op ziet. Het rendement is ook op geen enkele manier onderbouwd. Dat geldt eveneens voor het rendement van het biobed afzonderlijk én in combinatie met de luchtwasser. Het is GS genoegzaam bekend dat het verwijderingsrendement van onder andere luchtwassers in de wetenschap en de rechtspraak volop ter discussie staat. Het is dan ook volstrekt onbegrijpelijk waarom GS in dit geval, zonder onderbouwing, zonder meer zijn uitgegaan van een verwijderingsrendement van 90% respectievelijk 98%. Het verwijderingsrendement is niet met zekerheid aangetoond. Er is geen enkele onderbouwing voor gegeven en er zijn geen metingen overgelegd. Daarom had gelet op het voorzorgsbeginsel niet met een verwijderingsrendement (van 90% respectievelijk 98%) gerekend mogen worden. Door dat toch te doen, is het ontwerpbesluit in strijd met artikel 2.8, eerste en derde lid, van de Wnb en het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel zoals bedoeld in de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb.

8. Voorschriften

89. In het ontwerpbesluit is een aantal voorschriften opgenomen. Voorschrift 1 geeft de verschillende stikstofbronnen met bijbehorende emissies weer. Zoals in het voorgaande is toegelicht, is dat geen volledig overzicht van alle stikstofbronnen

binnen het bedrijf. Daarnaast zijn de wel opgenomen stikstofbronnen een onderschatting.

90. Voorschrift 3 bepaalt dat de luchtwasser in werking moet zijn volgens de gegevens uit een opleveringsverklaring. Uit hetgeen in het voorgaande is toegelicht, blijkt dat er nog geen opleveringsverklaring is. Doordat die ontbreekt, hadden GS geen vergunning kunnen verlenen. Feitelijk betreft het voorschrift daarom een impliciete weigering van de aangevraagde vergunning.
91. Voorschrift 4 bepaalt dat het doseren van zuur aan het luchtwassysteem automatisch moet plaatsvinden. Uit de stukken blijkt niet dat hieraan voldaan wordt. Feitelijk betreft daarom ook dit voorschrift een impliciete weigering van de aangevraagde vergunning. Dit geldt hetzelfde voor de voorschriften 5 en 6. Wat betreft voorschrift 5 is verder van belang dat de elektronische monitoring moet worden vastgelegd, gedurende vijf jaar moet worden bewaard en ter inzage moet liggen voor het bevoegd gezag.
92. Voorschrift 7 bepaalt dat de sensoren voor pH en elektrische geleidbaarheid moeten worden gekalibreerd en gecontroleerd. De resultaten daarvan moeten schriftelijk worden vastgelegd. Daaraan moet worden toegevoegd dat die resultaten gedurende vijf jaar moeten worden bewaard en ter inzage moeten liggen voor het bevoegd gezag.
93. Voorschrift 8 bepaalt dat het luchtwassysteem minimaal één keer per twaalf maanden moet worden gecontroleerd en onderhouden. De resultaten hiervan moeten schriftelijk worden vastgelegd, gedurende vijf jaar worden bewaard en ter inzage liggen voor het bevoegd gezag.
94. Voorschrift 9 bepaalt dat de exploitant gedragsvoorschriften moet opstellen. GGC had deze al moeten opstellen gelet op het feit dat het gaat om de legalisatie van een bestaande situatie. In het voorschrift moet toegevoegd worden dat de gedragsvoorschriften ter goedkeuring aan GS moeten worden voorgelegd.
95. Voorschrift 11 bepaalt dat er iedere zes maanden een meting moet worden uitgevoerd naar de emissies van ammoniak afkomstig van de luchtwasser. Hieraan moet toegevoegd worden dat de meetresultaten moeten worden vastgelegd, gedurende vijf jaar moeten worden bewaard en ter inzage moeten liggen voor het bevoegd gezag.
96. Ten onrechte zijn er geen voorschriften gesteld met betrekking tot de werking, het onderhoud, et cetera van het biofilter. Het ammoniakverwijderingsrendement van het biofilter is dus niet geborgd.

9. AERIUS

97. Gelet op het voorgaande is duidelijk dat de aangevraagde natuurvergunning niet kan worden verleend. Indien en voor zover GS echter de toetsingscriteria en de relevante rechtspraak naast zich neer blijven leggen en in strijd daarmee en in strijd met de wet toch een natuurvergunning willen verlenen, dan zullen er nieuwe AERIUS-berekeningen moeten worden gemaakt. Op 7 oktober 2025 wordt AERIUS namelijk geactualiseerd.

10. Conclusie

98. De aangevraagde natuurvergunning voor de locatie [REDACTED] in [REDACTED] is in strijd met artikel 2.8, eerste en derde lid, van de Wnb. Er kan daarom geen vergunning worden verleend op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. De aangevraagde natuurvergunning moet daarom worden geweigerd. In het ontwerpbesluit is dit ten onrechte miskend. Het ontwerpbesluit is daarnaast in strijd met verschillende algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

99. Cliënten concluderen tot gegrondverklaring van hun zienswijze en weigering van de aangevraagde natuurvergunning.

100. Cliënten behouden zich gelet op het feit dat het ontwerpbesluit – nota bene tegelijkertijd met een ander ontwerpbesluit voor dit bedrijf – midden in de zomer-/vakantieperiode ter inzage is gelegd en slechts een beperkte aanvullende termijn is gesteld voor het indienen van de motivering van de zienswijze, het recht voor om hun zienswijze later nader aan te vullen. Ook behouden zij zich het recht voor om hun zienswijze nader aan te vullen na ontvangst van de ontbrekende stukken bij het ontwerpbesluit c.q. de vergunningaanvraag.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]